

faae en fylldig Undervisning og lade Forf. skolen gaa til det 8de Aar. Endnu skal jeg nævne et Punkt i Lovforslaget, som det foreligger, hvor det forekommer mig, at Landsthinget ikke er kommet til det rigtige Resultat, det er Mulkteringsvæsenet, som omtales i §§ 4 og 5 af nærværende Lovforslag. Det feiler ikke, at denne Side af Sagen vil blive gjort til Gjenstand for Overveielse, naar Sagen kom til en fylldig Behandling i et Udvalg; men det er mig om at gjøre her at fremhæve, at i denne Henseende har Regjeringsudskafet utvivlsomt været inde paa en rigtigere Vej, thi det er urigtigt ved et Mulkteringsystem at indskrænke sig til at indkræve Mulkterne hver tredje Maaned, altsaa ofte længe efter, at Forseelserne ere begaaede, saa løber Summen op til et større Beløb og rammer Forældrene haardere, medens de i 3 Maaneder rolig kunne lade Børnene forsømme Skolen. Skal Mulkteringsystemet virke, bør Mulkten strax opkræves, i Modsatning til, hvad der hidtil har gjældt, eller man bør stræbe at bringe Mulkstens Anvendelse saa nær som mulig i Lid til Skoleforsømmelsen. Endnu er der et Punkt, jeg skal nævne i Lovforslaget; det er § 1 med Hensyn til Konfirmationsundervisningen. Der vil jeg for mit Bedkommende gjøre opmærksom paa, at jeg ikke ganske er paa det Klare med, hvad de sidste Ord sigte til: „Udskrivning til Konfirmation efter Skoleordningerne af 29de Juli 1814 bortfalder“, eller rettere jeg vil sige, at jeg tror, man skal tage noget Hensyn til, at Forholdet praktisk har udviklet sig derhen, at naar et Barn er konfirmeret, lader man det ikke længere gaa i Skole. Derfor bliver det af største Vigtighed at stille Sagen saaledes, at Barnet ikke kan konfirmeres, før Skolegangen sluttet; og det er ikke noget Nyt, der udtales af mig; thi det er den rette Forstaelse af den hidtil gjældende Lovgivning, at Præsten ikke tør antage noget Barn til Konfirmation, før Skolen har erklæret dets Undervisning for sluttet, og vil man, som Forholdet praktisk har udviklet sig, udrette Noget, bør man ikke kaste den Bestemmelse bort, at det stilles op som Betingelse for Konfirmationen, at der er meddeelt Barnet Bævis for Udskrivning af Skolerne. Om Skolepligtens Omfang har jeg langt mindre at udtale end det ærede Medlem, der udtalte sig desangaaende (Winther). Jeg tror, at det ved de Forordninger, der ere opstillede, er lykkedes nogenlunde at træffe det Rette, og at man ved at gennemføre Lovforslaget vil gjøre væsentlige Fremskridt i den Henseende. Langt mere Tvivl har jeg paa et andet Punkt nemlig med Hensyn til de Forordninger, der i Lovforslaget stilles til Staten i Forholdet til Kommunerne, idet man fremtidig i langt højere Grad end hidtil vil kræve Statsbidrag til Kommunefolkes Bestaaen. Jeg tror, at det er et meget farligt Punkt for Kommunerne at gaa ind paa, idet jeg tror, at deres Selvstændighed

vilde være større, naar de ikke paa dette Omraade gjorde sig saa afhængige af Statskassen, som de ville blive efter Lovforslaget. Saa meget er vist, — og uagtet dette ogsaa vil komme frem under Finantslovens Behandling, er det af stor Interesse allerede nu at nævne det her i Salen, hvor jeg veed, at Mange saa tidt finde, at Kjøbenhavn har Begunstigelser fremfor Landet overfor Statskassen — saa meget er vist, siger jeg, at det kommunale Skolevæsen i Kjøbenhavn ingenfinde har modtaget en eneste Skilling af Statskassen, men Kjøbenhavn har selv maattet bære alle Udgifterne til sit Skolevæsen. Saaledes som det nu er, vil det ogsaa fremtidig blive efter Lovforslaget, saa at man med Sandhed kan sige, at hvis Lovforslaget gennemføres, maa Kjøbenhavns Borgere gennem Statskatterne bidrage væsentlig til Almueskolerne paa Landet, medens de samtids selv maa bære deres eget Kommunefolevæsen. Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale, at Sagen gjøres til Gjenstand for videre Drøftelse, og at Udvalg nedsettes paa et senere Trin; og jeg tilraader Thinget, at vi gjøre vort Bedste til at faae noget Godt ud af denne Sag til Nytte for Skolerne og til Nytte for Landet.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Fischer): Lager jeg ikke feil, er der Udset til, at denne Diskussion snart vil sluttet. Vi ere vist Alle enige om, at der ikke kan næres nogen Forventning om, at det Udbytte vil vindes ved denne Behandling, som egentlig skulde fremkomme ved en 1ste Behandling af et Lovforslag af den Bestaaenhed som det foreliggende, idet nemlig den ærede første Læser, som nærmest maaste var den, fra hvem jeg burde vente en Opposition mod Lovforslagets almindelige Tanke, alene henviste til Medfættelsen af et Udvalg og Afgivelsen af en Betænkning fra dette Udvalg. Det ærede Medlem knyttede dertil den Bemærkning, at Tiden var saa langt fremrykket, at der maaste vanskelig kunde vindes Udbytte derved; ja, naar det kun berøede derpaa, vilde jeg tilstaa, at Sagen dog endnu kunde stille sig lidt tvivlsom for mig; thi jeg veed ikke, om der er saa aldeles bestemte Udseter til, at Næst dagen nu vil kunne sluttet i nogen nær Fremtid. Var det altsaa kun paa Tiden, det berøede, kunde der maaste dog nok være Udset til, at vi da kom et godt Skridt frem. Smidlertid vil det jo, naar den Betænkning fremkommer, som blev bebudet af det ærede Medlem, vise sig, om Forventningerne til Fremskridt ville blive fyldestgjorte eller ikke. Nu befunder jeg mig i den Forleghed ikke at kunne imødegaa nogen Udtalelse fra noget Medlem, der egentlig har angrebet Lovforslagets Grundtanke, fordi en saadan Udtalelse ikke er fremkommen. Det maa jeg altsaa lade ligge til videre og knytte nogle Bemærkninger til, hvad der fremkom fra ærede Medlemmer, berørende